

Krystyna Przybysz

Słupno, gm. Borowiczki, woj. płockie

Informator Archeologiczny : badania 9, 209-210

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SŁUPNO, gm. Borowiczki
woj. płockie
Stanowisko 5

Zakład Epoki Metali
Instytutu Historii Kultury
Materialnej PAN
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Krystyna Przybysz.
Finansował IHKM PAN. Pierwszy sezon badań /sondaż/ Osada wielowarstwowa - wczesne średniowiecze, okres halsztacki.

Stanowisko zostało zlokalizowane w czasie badań powierzchniowych. Usytuowane jest na niewielkim wyniesieniu wśród bagnistych łąk w pradolinie Wisły. Czynnikiem niesprzyjającym intensywnemu osadnictwu jest wysoki poziom wód gruntowych.

W 2 wykopach o powierzchni 1 ara wyodrębniono 14 obiektów. 12 z nich datowanych jest na koniec XI w. i /głównie/ na wiek XII. Znajdują się wśród nich dna palenisk i jam gospodarczych. Obiekty mieszkalne, zakładane wyżej, były z reguły bardzo zniszczone. Ich zarysy można było najczęściej określić w warstwie ornej jedynie w przybliżeniu.

W jamach wczesnośredniowiecznych znaleziono: prążnicę, przęśliki, fragmenty noży, rogową oprawkę noża, fragment grzebienia, ułamek paciorka bursztynowego oraz liczną ceramikę.

2 obiekty datowane są na koniec trwania kultury łużyckiej; obydwa w tej chwili częściowo znajdują się poniżej poziomu występowania wody. Jednym z nich jest jama odpadkowa zawierająca ceramikę i dużą ilość kości, drugim - bardzo zniszczony grób, z którego pochodzi miska i dolna część dużego, chropowatego naczynia.

Zarówno w obiektach wczesnośredniowiecznych jak i w warstwie kulturowej znaleziono obok ceramiki XI-XII-wiecznej liczne ułamki naczyń łużyckich, stosunkowo dużo pochodzących z naczyń kultury pomorskiej, trochę z okresu wpływów rzymskich i ze starszych faz wczesnego średniowiecza /analogicznych ze znalezionymi w pobliskich Szeligach/.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.

SŁUPNO, gm. Borowiczki
woj. płockie
Stanowisko

Zakład Epoki Metali
Instytutu Historii Kultury
Materialnej PAN
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Krystyna Przybysz.
Finansował IHKM PAN. Pierwszy sezon

badan /sondaż/. Cmentarz przykościelny
XII - XIX wiek.

Badania miały potwierdzić istnienie XII-wiecznego kościoła, wspomnianego w dokumencie z 1185 r. Za najbardziej prawdopodobne miejsce dla jego budowy uznano niewielkie wyniesienie na prawym brzegu Słupianki, obecnie nieużywany cmentarz kościoła parafialnego.

Wykop sondażowy założono tuż przy wschodniej ścianie prezbiterium, na przedłużeniu osi kościoła. Wyodrębniono pięć warstw:

- I i II - głębokość 0 - 6,0 m - związane z urządzeniem terenu wokół kościoła,
- III - głębokość 0 - 0,1 m - przemieszana ziemia ze skłupiskami kości ze zniszczonych grobów; wydzielono w niej grób I, datowany kablączkiem esowatym na koniec wieku XII,
- IV - głębokość 1,0-1,8 do 2,11 m - wystąpiły w niej groby w liczbie 15, w tym jeden datowany kablączkiem na wiek XII /grób II/, pozostałe datowane są do końca XIX w. łącznie,
- V - słabo zachowana /jedynie w południowej partii wykopu/, wkopany był w nią obiekt datowany na podstawie ułamkowego materiału ceramicznego na okres wpływów rzymskich.

Badania upoważniają do następujących stwierdzeń:

- 1/ cmentarz przykościelny założony został najpóźniej w końcu XII w., co możemy uznać za pośredni dowód na istnienie w najbliższej okolicy kościoła /ecclesia/,
- 2/ cmentarz i przypuszczalnie kościół usytuowane są na rozległym nasypie, o zachowanej wysokości 2,5 m; jego pierwotny kształt i przeznaczenie są jeszcze niewyjaśnione,
- 3/ w tym samym miejscu zlokalizowane jest stanowisko datowane na okres wpływów rzymskich, które poprzedza powstanie nasypu.

Ze względu na wylaniające się nowe zagadnienia prace powinny być kontynuowane, aby: 1/ określić dokładniejszy czas powstania nasypu, 2/ zlokalizować XII-wieczny kościół.

SMOLUGI, gm. Dziadkowie
woj. białostockie

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził dr Lechosław Rauhut.
oraz mgr Marek Urban. Finansowało PMA